

ВІСНИК ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Серія Журналістика

Випуск 38

2013

ВІСНИК ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Серія Журналістика

ВИПУСК 38

Виходить з 1958 р.

Львівський національний університет імені Івана Франка
2013

VISNYK
OF THE LVIV
UNIVERSITY

ВІСНИК
ЛЬВІВСЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

Journalism Series

Серія Журналістика

Scientific journal

Збірник наукових праць

Issue 38

Випуск 38

Published since 1958

Виходить з 1958 р.

Ivan Franko
National University of Lviv

Львівський національний
університет імені Івана Франка

2013

Засновник: ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

*Друкується за ухвалою Вченої Ради
Львівського національного університету
імені Івана Франка*

*Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації.
Серія КВ № 14618-3589Р від 30.10.2008 р.
Перереєстровано як фахове видання
України (постанова Президії ВАК України
№ 1-05/3 від 14 квітня 2010 р.)*

У Віснику вміщено наукові праці українських та зарубіжних авторів, що відображають широкий спектр проблем функціонування мас-медіа в Україні, Європі та світі; акцентовано увагу на їхній ролі в утвердженні національної ідентичності та універсальних цінностей.

The journal includes four chapters of academic research — contributed by Ukrainian and foreign scholars — which provide an assessment of a wide range of issues on mass media in Ukraine, Europe and the world. At the same time, the publications attempts to demonstrative the significance of these findings vis-a-vis Ukraine's national identity.

Редакційна колегія:

д-р наук із соціальних комунікацій, проф. *М. Житарюк*; канд. філол. наук, доц. *А. Кане-люшиний*; канд. філол. наук, проф. *С. Кость*; д-р філол. наук, проф. *І. Крупський*; д-р філол. наук., проф. *В. Лизанчук*; канд. іст. наук, проф. *Й. Лось*; д-р наук із соціальних комунікацій, проф. *І. Павлюк*; д-р філол. наук, проф. *Б. Потятиник* (головний редактор); канд. філол. наук, проф. *М. Присяжний* (заступник головного редактора); д-р філол. наук, проф. *О. Сербенська*; канд. філол. наук, доц. *Б. Тихолоз* (відповідальний секретар); канд. філол. наук, проф. *М. Яцимирська*.

Professor *B. Potyatynyk* — Editor-in-Chief,
Professor *M. Prysiaznyi* — Assistant Editor,
Docent *B. Tykholoz* — Managing Editor.

Відповідальна за випуск *Наталія Габор*

Адреса редакційної колегії:
Львівський національний
університет імені Івана Франка,
вул. Генерала Чупринки, 49, к. 203,
79044, Львів, Україна
тел.: +38-032-239-47-51

Editorial office address:
Ivan Franko National
University of Lviv,
Generala Chuprynky Str. 49, room 203,
79044, Lviv, Ukraine
tel. +38-032-239-47-51

<http://www.lnu.edu.ua/faculty/jur/visnyk-journ.htm>

Тексти подано в авторській редакції

Адреса редакції, видавця і виготовлювача:

Львівський національний університет
імені Івана Франка.
вул. Університетська, 1, 79000, Львів, Україна
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої
справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої
продукції. Серія ДК №3059 від 13.12.2007 р.

Формат 70×100/16.
Ум. друк. арк. 25.
Тираж 110 прим. Зам. № 508

© Львівський національний
університет імені
Івана Франка, 2013

УДК 007.304.659.3

ОКАЗІОНАЛІЗМИ У ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ ГАЗЕТІ «POSTПОСТУП»

Наталія Драган-Іванець

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Генерала Чупринки, 49, Львів, 79044, Україна, e-mail: dragann@yandex.ru*

Проаналізовано експресивно-оцінювальну лексику в «Національних обсервація» Юзя Обсерватора у всеукраїнській газеті «PostПоступ» за 2012–2013 роки. З'ясовано вплив okazіоналізмів під час сприйняття журналістського матеріалу. Досліджено нові лексичні одиниці, які широко вживаються в конкретні періоди суспільного розвитку і тісно пов'язані з діяльністю окремих політичних діячів. Розглянуто види okazіональних слів на прикладі низки ілюстративних матеріалів.

Ключові слова: експресія, інгерентна експресивність, адгерентна експресивність, неологізми, okazіоналізми, потенціалізми, егологізми, ефемеризми.

Для того, щоб сформувавши систему думок слухача, читача, глядача, публіцистичний твір має бути бездоганим щодо логіки та мовного оформлення. Журналістським матеріалам, що наповнює медіапростір, протипоказані штампи, заяложеність думок, сухість викладу. Мова мас-медіа гостро потребує експресивних засобів. «Слід розуміти, що стилю медіа характерна одночасність у поєднанні експресії й стандарту, цим зумовлюється вияв двох функцій мови: експресивної та власне інформаційної. Через поєднання логічності з емоційним забарвленням виявляється комунікативно-громадянська функція ЗМІ. Пріоритетне завдання журналіста — досягти поєднання цих засобів при викладі повідомлення» [3]. Більшість дослідників переконані, що «логіка викладу й емоційно-експресивна забарвленість мають бути взаємно врівноваженими та гармонійно поєднані, публіцистика повинна одночасно впливати, інформувати і бути емоційною» [3].

Під час цього дослідження особливу увагу звернено на експресивну лексику та okazіоналізми (потенціалізми, егологізми, ефемеризми) відомого публіциста Юрія Винничука, який пише свої «Національні обсервації» під псевдонімом Юзь Обсерватор. Досліджено його публікації у всеукраїнській газеті «PostПоступ» за 2012–2013 роки.

При розгляді цих питань ми орієнтуватимемось на праці таких мовознавців як Г. М. Вокальчук, В. С. Виноградов, В. В. Лопатін, А. Г. Ликов, Р. Ю. Намитокова, Н. І. Фельдман. Щодо природи okazіонального слова серед дослідників немає однастайності у поглядах. Існує понад тридцять позначень лексичних новотворів. Детальний їх перелік подає В. Лопатін, наприклад: «індивідуальні слова»; «авторські», або «індивідуально-авторські неологізми»; «стилістичні»,

або «індивідуально-стилістичні неологізми»; «неологізми контексту», «одноразові неологізми», «літературні неологізми», «слова-експромти», «слова-метеори», «неологізми поета», «поетичні неологізми» [5, с. 64]. У сучасній науці про мову відсутнє єдино прийняте визначення okazіонального слова. Це пояснюється зокрема, об'єктивними труднощами в розмежуванні незузальних та уззальних нових слів (власне мовних неологізмів). Попри окремі спільні ознаки уззальних неологізмів та okazіональних слів, відмінність у меті їх створення, різні причини й умови їх появи, неоднакове функціональне спрямування не дозволяють розглядати їх як однорідні явища. Головною диференційною ознакою okazіональних слів є їх функціонування поза лексичною системою мови [2, с. 17].

Термін «**оказіоналізм**» (від лат. *occasionalis* — випадковий) означає слово, яке утворене принагідно, для конкретного випадку [21]. В. Лопатін наголошує на тому, що okazіоналізми належать до індивідуально мовленнєвих, а не мовних засобів, які створені та живуть тільки в конкретному контексті поза яким не відтворюються. Дослідник вважає, що саме у цьому полягає головна відмінність okazіоналізмів та неологізмів, що увійшли в мову, стали загально-вживаними [5, с. 64]. До прикладу, «... глава УНП Юрій Костенко сказав що «2000» — газета № 1 в Україні» Виходить, що це улюблена газета не лише табачників, але й професійних опозиціонерів» [12]. Зрозуміло, що будь-які похідні слова від прізвищ сучасних політичних діячів актуальні тільки в теперішній час і ніколи не стануть загально-вживаними. Ще наприклад: «Такий собі Валерій Потюк, який сам відкрив із великими порушенням кнайпу в Пороховій вежі, вирішив узятися за мережу ресторанів «Фест» і став волати про закриття «Криївки». Гадаю різні царькови та калесніченки про цей його подвиг не забудуть і чемно подякують» [15].

Дослідник О. Ликов виділив дев'ять ознак okazіонального слова, що відрізняють його від уззального (канонічного) слова [6]: 1. **Належність мовленню**. Факт створення (і використання) okazіонального слова — факт мовлення. 2. **Утворюваність (невідтворюваність)**. Утворюваність okazіоналізму протиставляється відтворюваності канонічних слів, тобто властивості бути постійним, історично закріпленим мовним знаком конкретного фрагмента дійсності, властивості повторюватись як «одна і та ж» одиниця в різних текстах. Okазіональне ж слово як чисто мовленнєве явище не належить мові: воно не відтворюється, а заново створюється для кожного конкретного акту його вживання. 3. **Словотвірна похідність**. Похідне слово складається як мінімум із двох морфем: кореневої (яка є обов'язковою складовою частиною будь-якого слова) та афіксальної словотвірної морфеми. Okазіональне слово за самою своєю суттю це обов'язково похідне слово, оскільки okazіональне слово — результат відносно вільної комбінації принаймні двох словотвірних морфем, що неминуче призводить до похідності okazіонального слова. 4. **Ненормативність**. Мотивована неправильність, що носить «запрограмований» характер, може бути одним із виявів поетичного мовлення. Свідоме, мотивоване відхилення від норми несе в собі також і естетичну інформацію, тобто виступає як образний засіб, як засіб демонстрації якоїсь особливості — мовленнєвої, соціальної, діалектної, професіональної, вікової тощо. 5. **Функціональна одноразовість**. Ця ознака виражається в тому, що okazіональне слово створюється мовцем для того, щоб воно було використане в мовленні тільки один раз. «Абсолютна новизна» okazіоналізму передає унікальність ситуації, її максимальну конкретність, яку так кано-

нічне слово виразити не може. 6. **Експресивність.** Експресивність okazіональних слів носить інгерентний характер. Це означає, що okazіональне слово експресивне само собою, через особливості своєї внутрішньої словотвірної будови, хоча воно і залежить від контексту. 7. **Номінативна факультативність.** Канонічне слово — це історично закріплений у мові знак конкретного фрагмента дійсності. Okazіоналізм є факультативним, не необхідним фактом з погляду номінації, так як за ним у класифікації позамовного світу дійсності не закріплений жоден із її фрагментів. 8. **Синхронно-діахронна дифузність.** Okazіоналізми не можуть розглядатися роздільно в синхронному та діахронічному плані, через нерозривність їх синхронного та діахронічного життя. Через одноразовість та невідтворюваність okazіоналізмам взагалі не властива історична протяжність їх функціонування. Синхронному розгляду okazіоналізмів заважає сам фактор народження цих слів, тобто діахронічний фактор. 9. **Індивідуальна або авторська належність.** Звичайно ж ми не завжди можемо знати кому саме належить okazіоналізм через швидкоплинний характер мовлення.

На основі цих ознак О. Ликов пропонує наступне визначення okazіоналізму. «**Okazіональне слово** — це мовленнєва експресивна одиниця, наділена властивостями невідтворюваності (утворюваності), ненормативності, номінативної факультативності та словотвірної похідності» [6, с. 36].

Отож, без сумніву, okazіональні слова завжди експресивні. «**Експресивність** — це семантико-стилістична властивість мовних одиниць, яка є психологічно і соціально вмотивованою та забезпечує повноцінне функціонування і створення стилістичного значення, фону, ефекту. Експресивність часто ототожнюють з емоційністю, хоча це різні поняття. Емоційність не завжди є експресивною, вона може мати нейтральне вираження, а експресивність породжується не тільки емоціями, а й мисленням, інтелектом, волею, етикою та естетикою, конкретним світосприйманням мовців. Тому поняття експресивність значно ширше від емоційності та може охоплювати мовне вираження всіх, а не тільки емоційних сфер життя. У зв'язку з тим, що в нашій мові є термін «вираження», експресія (і експресивність) сприймається як інтенсивне вираження, що на фоні загального, нейтрального виділяє окремі мовні одиниці. Серед експресивних засобів мови є генетичні, тобто вже давно сформовані, усталені у мові засоби, — це традиційні тропи і фігури. Вони використовуються мовцями як готові експресивні форми та як зразки для продукування нових відповідно до потреб спілкування» [27]. Мовознавці розрізняють інгерентну і адгерентну експресивність мовних одиниць. «**Інгерентна експресивність** внутрішньо притаманна мовному знаку, є його постійною і невід'ємною ознакою в будь-яких ситуативно-контекстних умовах. **Адгерентна експресивність** — це інтенсивна виразність мовного знака, що сформувалася тільки у конкретному контексті, ситуації, умовах, а не в основному словниковому значенні» [27]. Інгерентна експресивність okazіональних слів ще раз підтверджує внутрішню експресивність okazіоналізмів.

За визначенням В. Виноградова: «**okazіональні слова** — надбання мовлення». Вони завжди експресивні, створюються конкретним автором, породжуються цілями висловлювання і контекстом, з яким пов'язані і поза якими не відтворюються. Основна їх функція не номінативна, як у звичайних неологізмів, а характеризуюча. Ці слова іноді стають загальноновживаними, тобто входять в лексичну систему мови, проте така метаморфоза відбувається рідко і, головне,

вони на неї не претендують, тому що це не просто слова, а особливі слова, спеціально призначені для експресивних та художніх цілей [1, с. 123]. До прикладу, *«Азаров недавно висловився про те, що хотів би створити канал культури «без всяких там шустеров». Чи викликало це обурення. Ні. А якщо свободівець каже, що хотів би бачити гумористичні українські шоу без усіляких зеленьких? А національне телебачення без бенкендорфів і арфушів?»* [14].

Оказіональні слова поділяють на потенційні (**потенціалізми**) та індивідуально-авторські (**егологізми**) (В. Лопатін, А. Ликов, В. Виноградов). «Об'єднання цих двох слів під загальною назвою okazіоналізми виправдане: адже ті і ті є словами, відсутніми в мовній традиції, а отже, такими, які створюються у момент мовлення, тоді як решта всіх слів у момент мовлення відтворюються як готові одиниці мови. Як ті, так і інші можна визначити як слова, що створюються самим автором в усному або письмовому мовленні для потреб даного контексту» [6, с. 6]. Отож, обидві групи слів — і потенційні, і індивідуально-авторські — створюються «випадково», okazіонально.

Дослідник В. Виноградов переконаний, що егологізми створюються за незвичайними або малопродуктивними моделями мови і відрізняються індивідуально-авторською своєрідністю і помітною новизною. Найчастіше вони з'являються в письмовому мовленні та найбільш частотні в сатиричних, гумористичних, пародійних літературних жанрах [1, с. 123]. Саме до такого сатирично-пародійного жанру належать «Національні обсервації». До прикладу: *«16 квітня донецький суддя Євгеній Сідоров відмовив журналістці у задоволенні позову про захист честі. Лідер «Комітету виборців Донбасу» Александр Хрякав обізвав її на прес-конференції «незрозумілим чмом» і жестами показав, як треба вдарити її головою об підлогу. Сторона відповідача наполягала на тому, що слово «чмо» не є образливим і означає лише «часть матеріального забезпечення». І це чудово! Це прекрасно! Тепер до представників ПР, до президента й урядовців треба звертатися винятково так: «Вітаю Вас незрозуміле ЧМО», або «Шановний незрозумілий ЧМО Президенте» і прикладати до звернень копії рішення суду Донецька про те, що ЧМО не є образливим словом. Хоча лічно для президента підійшло б таке розшифрування ЧМО: Чоловік Много Обещаючий»* [17]. *«Донецький підручник, затверджений ЧМОм («Членом Міністерського Общака»), розправився з українцями так хвацько, що й на насіння їх не лишилося. (...) А весь Донбас перетворився на «Часть Матеріального Обеспеченія»»* [18]. На егологізми, так або інакше, накладається свідоме мовне новаторство. Вони породжуються установкою на створення нового слова [5, с. 87].

Дослідник В. Лопатін, визначає потенційні слова теж як нові лексичні одиниці, які створюються в процесі спілкування на основі високопродуктивних словотворчих моделей. «Авторська індивідуальність майже не впливає на їх створення, вони дуже схожі на слова, що існують в мові. Забарвлення новизни як би стушовується в них завдяки високій регулярності словотворчого типу, до якого належить створене слово» [5, с. 70]. До прикладу, *гнучкошиєнко* (про Віктора Ющенка), *головний обіцяльник* (про Януковича). Такі лексичні одиниці немов би скрито, потенційно існують в мові, і потрібний тільки конкретний екстралінгвістичний стимул для їх появи в мовленні. Але все-таки, як справедливо вважають прихильники віднесення потенційних слів до okazіоналізмів, ці слова створюються у момент мовлення, до «відповідного випадку» і не відтворюються як «готові до використання» лексичні одиниці. Створюються щоразу конкре-

тним індивідом для потреб контексту [5, с. 70; 9, с. 12; 1, с. 124]. У літературній творчості будь-яке потенційне слово, як і будь-який інший okazіоналізм, виконує художню і експресивно-емоційну функції [1, с. 124].

Мовознавці визначають лінгвістичний статус okazіоналізмів як «новоутворених матеріальних репрезентантів, що є результатом реалізації мовної потенції, характеризуються категорією okazіональності / узуальності, нульовим рівнем адаптації у мовному просторі та нульовим ступенем відтворюваності у просторі власне комунікативному» [4, с. 85]. Дослідники виокремлюють два види okazіоналізмів, що відрізняються своїм функціональним призначенням. «Причиною виникнення одних є номінативна функція, інших — експресивно-стилістична» [24, с. 15]. До прикладу, причиною виникнення таких слів, як *трубадурченки* (про сучасну владу), *кацапізми*, *брехворматори* є номінативна функція, а слова *хюндаїзація* експресивно-стилістична.

Окрім того, науковці наголошують, що «лексичне значення будь-якого okazіонального слова залежить здебільшого від контексту, а його експресія — самостійна особливість, що зберігається в будь-якому лексичному okazіональному значенні» [7, с. 63]. До прикладу, «*Жаль, що неkotopі цього не помівають, що покращення — це донецька власть плюс хюндаїзація всієї країни*». (...) «*Веди, Вітьок. Наш Хюндаї у хюндаїську життя*» [11].

Ступінь експресивності різних okazіоналізмів неоднаковий. На думку М. Навальної, «ті з них, що утворені за малопродуктивними моделями, мають слабше експресивне забарвлення. Значне порушення словотвірних норм, поєднання в одне ціле семантично або стилістично несумісних елементів, феномен мовної гри — усе це продукує okazіоналізми з яскравою експресією» [7, с. 179].

Найбільшу кількість нових лексем, які вживає Юзьо Обсерватор, становлять похідні одиниці від антропонімів, зокрема від прізвищ. Дослідники О. Стишов та М. Навальна класифікують ці утворення як **ефемеризми**, тобто слова, які широко вживаються в конкретні періоди суспільного розвитку і тісно пов'язані з діяльністю окремих політичних діячів. Щодо подальшої долі цих слів, то вони зазвичай не входять до загального фонду мови, а вживаються у зв'язку з конкретними подіями [8, с. 204]. До прикладу з «Національних Обсервацій»: *шустери*, *зеленські*, *бенкендорфи* (від Єгора Андрійовича Бенкендорфа, голови правління телеканалу «Інтер»), *арфуші* (від Валіда Мухамеда Аднана Арфуші, заступника президента національної телекомпанії Україна), *пінкертони* (від Алана Пінкертон, засновника першого приватного детективного агентства в США), *царькови* (від Євгенія Царькова, політики неонацистського спрямування вважають його запеклим українофобом), *калесніченки* (від Вадима Колесніченко, народного депутата України, відомого своєю неприязню до української мови та українофобськими висловлюваннями), *мариновичі*, *андруховичі*, *грицаки*, *лукашенківщина*, *табачнікі*, *геншонка* (Генеральний прокурор України Віктор Пшонка). А ось приклад того, як автор вдало вводить ці слова в контекст: «*Ну як же тут не тішитися, що все у нас зростає? Зростають активи в банку нашого дорогого хрон-принца. Зростають витрати на Євро-2012, хоча завершилося воно три місяці тому. Зростають апетити пацанів від влади. Уже їм забавнулося такої відвертої лукашенківщини, щоб увесь світ щиро позаздрив нашій демократії, як він уже, за словами Лукашенка, заздрить демократії білоруській*» [13]. «*За Азаровим в атаку пішла і геншонка*» [10].

Окрему групу становлять іменники, утворені від прізвищ лідерів політичних парій, блоків, громадських об'єднань тощо. До прикладу, *есдеки*, *ющенківці*, *свободівці*, *бютівці*, *упівці*. Приміром з Ю. Обсерватора: «*Ксенофобія в тому, що людину називають євреєм проти її волі, розраховуючи на те, що це негативно вплине на електорат. Свого часу ця методика вже застосовувала щодо Юлії Тимошенко. Тоді її предками активно займалися есдеки і ющенківці*» [14]. Або ж: «*Як взагалі можна говорити про примирення упівців і ветеранів ВВ, якщо останніх зосталося лічені одиниці?*» [15]. До того ж такі новотвори не мають визначених норм у написанні. Так, деякі з них пишуть у лапках, інші — без них, одні абрєвіатури, що входять до складу окаяналізмів, пишуть з малої, інші — з великої літери: «*бютівець*», *б'ютівець*, *БЮТівець*, *НУтівець*, «*нашист*», *свободівці* або ж «*свободівці*». Сам Ю. Обсерватор також пише такі слова по-різному: «*Час від часу наші «свободівці» підкидають нам якусь чергову маячню, яка потім розлітається по всьому світу*» [15]. «*Який з цих варіантів виберуть «свободівські» спікери — не знаю*» [15]. «*А більшість в мері Львова складають саме свободівці*» [16].

Отже, мовознавці виділяють багато ознак окаяналізмів, найважливішими з яких, на нашу думку, експресивність. Окаяналізми існують тільки в конкретному контексті, а поза ним не відтворюються, створюються мовцем для одноразового використання в мовленні, в той час як неологізми створюються для того, щоб дати назву новим поняттям, які викликані потребами суспільства. Вживання нових лексичних одиниць різної частиномовної належності від власних назв передусім характеризується прагненням до експресивності. Експресивізації публікацій саме Ю. Обсерватора сприяє широке використання відпрізвищевих утворень.

-
1. Виноградов В. С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы) / В. С. Виноградов. — М. : Издательство института общего среднего образования РАО, 2001. — 224 с.
 2. Вокальчук Г. М. Авторський неологізм в українській поезії ХХ століття (лексикографічний аспект) : [монографія] / Г. М. Вокальчук; [за ред. А. П. Грищенка]. — Рівне : Науково-видавничий центр «Перспективи», 2004. — 524 с.
 3. Кобзар Я. Л. Стандартизація та експресивність інфраструктури речень у мові мас-медіа / Я. Л. Кобзар. — К. : Актуальні питання масової комунікації, 2004. — Вип. 5.
 4. Колоїз Ж. Українська окаянальна деривація : [монографія] / Ж. Колоїз. — К. : Акцент, 2007. — 311 с.
 5. Лопатин В. В. Рождение слова : Неологизмы и окказиональные образования / В. В. Лопатин. — М. : Наука, 1973. — 150 с.
 6. Лыков А. Г. Современная русская лексикология (русское окказиональное слово) : [учебное пособие для филологических факультетов ун-тов] / А. Г. Лыков. — М. : Высшая школа, 1976. — 120 с.
 7. Навальна М. Динаміка лексику української періодики початку ХХІ ст. : [монографія] / М. Навальна. — К. : Вид. Дім Дмитра Бурого, 2011. — 326 с.

8. Навальна М. Нові лексеми утворені від власних назв (за матеріалами української газетної періодики) [Електронний ресурс] / М. Навальна // Текст і стиль, 2009. — Вип.10. — С. 203-211. — Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/sit/2009_10/Navalna.pdf
9. Намитокова Р. Ю. Авторские неологизмы : словообразовательный аспект / Р. Ю. Намитокова. — Ростов-на-Дону : Изд-во Рост. ун-та, 1986. — 156 с.
10. Обсерватор Ю. Національні обсервації // PostПоступ, 2012. — трав. — № 4 (65).
11. Обсерватор Ю. Національні обсервації // PostПоступ, 2012. — лип. — № 6 (67).
12. Обсерватор Ю. Національні обсервації // PostПоступ, 2012. — верес. — № 7 (68).
13. Обсерватор Ю. Національні обсервації // PostПоступ, 2012. — жовт. — № 8 (69).
14. Обсерватор Ю. Національні обсервації // PostПоступ, 2012. — листоп. — № 9 (70).
15. Обсерватор Ю. Національні обсервації // PostПоступ, 2012. — груд. — № 10 (71).
16. Обсерватор Ю. Національні обсервації // PostПоступ, 2013. — лют. — № 1 (72).
17. Обсерватор Ю. Національні обсервації // PostПоступ, 2013. — квіт. — № 3 (74).
18. Обсерватор Ю. Національні обсервації // PostПоступ, 2013. — трав. — № 4 (75).
19. Романчук С. Є. Оказіоналізми як окрема група неологізмів // Вісник Житомирського державного університету. Філологічні науки, 2011. — Вип. 58. — С. 52–55.
20. Скребнев Ю. М. Основы стилистики английского языка : [учебник для ин-тов и фак. иностр. яз.] / Ю. М. Скребнев. — [2-е изд., испр.]. — М. : ООО «Издательство Астрель», 2000. — 224 с.
21. Словник іншомовних слів / Уклад. : С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута. — К.: Наук. думка, 2000. — 680 с.
22. Стишов О. Новотвори на основі власних назв у мові засобів масової інформації / О. Стишов // Наук. зап. — Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2001. — Вип. 31. С. 51–55. — Сер. : Філологічні науки (мовознавство).
23. Тодор О. Г. Соціально зумовлені іменники-оказіоналізми у мові сучасних інтернет-ЗМІ : (суфіксальний словотвір) / Тодор О. Г. // Наукові записки НаУКМА. — 2012. — Т. 137 : Філологічні науки. — С. 92–95.
24. Турчак О. М. Оказіоналізми у мові української преси 90-х років ХХ ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Укр. мова» / Олена Михайлівна Турчак ; Дніпропетровський нац. ун-т. — Дніпропетровськ, 2005. — 19 с.
25. Фельдман Н. И. Оказиональные слова и лексикография / Н. И. Фельдман // Вопросы языкознания. — 1987. — №4. — С. 64–73.
26. Яцимірська М. Г. Сучасний медіатекст: Словник-довідник / М. Г. Яцимірська. — Львів : ПАІС, 2005. — 128 с.
27. <http://litmisto.org.ua/?p=7208>

OCCASIONALIZMS IN ALL-UKRAINIAN NEWSPAPER «POSTPOSTUP»

Natalia Dragan-Ivanets

Ivan Franko National University of Lviv,
Generala Chuprynky str. 49, Lviv, 79044, Ukraine

E-mail: dragann@yandex.ru

An expressively-estimating vocabulary is analysed in «National observation» of Juzia Observatora in an allukrainian newspaper «PostPostup» (2012–2013). Influence of okazionalizms is found out during perception of journalistic material. New lexical units that is widely used in concrete periods of community development and closely constrained with activity of separate political figures are investigational. The types of okazionalizms words are considered on the example of row of illustrative materials.

Key words: expressive vocabulary, expression, neologisms, okazionalizms, potencializms, egologizms, efemeryzmy.

ОККАЗИОНАЛИЗМЫ ВО ВСЕУКРАИНСКОЙ ГАЗЕТЕ «ПОСТПОСТУП»

Наталья Драган-Иванец

Львовский национальный университет имени Ивана Франко,
ул. Генерала Чупрынки, 49, Львов, 79044, Украина

E-mail: dragann@yandex.ru

Проанализирована экспрессивно-оценивающая лексика в «Национальных обсервациях» Юзя Обсерватора во всеукраинской газете «PostПоступ» (2012–2013 pp). Выяснено влияние окказионализмов во время восприятия журналистского материала. Исследованы новые лексические единицы, которые широко употребляются в конкретные периоды общественного развития и тесно связаны с деятельностью отдельных политических деятелей. Рассмотрены виды окказиональных слов на примере ряда иллюстративных материалов.

Ключевые слова: экспрессивная лексика, экспрессия, неологизмы, окказионализмы, потенциализмы, егологизмы, ефемеризмы.

Стаття надійшла до редколегії 04.10.2013

Прийнята до друку 14.10.2013